



۲۰۲۳/۰۶/۲۱



سید عظیم حسینی

قاموس کبیر افغانستان - بخش رجال سیاسی

معرفی وزرای تجارت در قاموس کبیر افغانستان

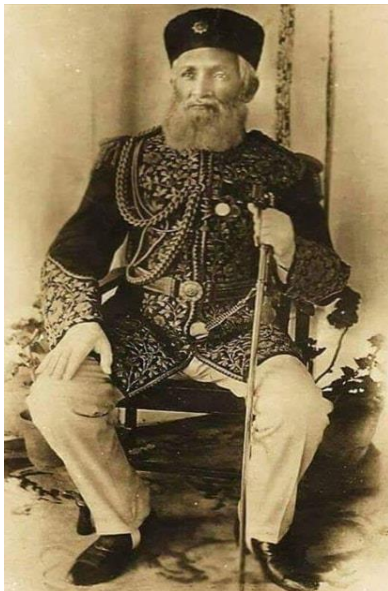
دوستان گرانقدر: جهت غنای هرچه بیشتر بخش - رجال سیاسی در قاموس کبیر افغانستان، وزرای تجارت (تجارت و صنایع - اقتصاد) از زمان ایجاد دولت اعلیحضرت امان‌الله خان، بالترتیب معرفی می‌شوند. امید مورد توجه تان واقع گردد.

۱- غلام محمد خان وردک

نخستین وزیر تجارت در سال ۱۲۹۸

در زمان پادشاهی

اعلیحضرت امان‌الله



مرحوم غلام محمد وردک فرزند محمد عباس خان در سال ۱۸۴۷ در ولایت وردک متولد گردید. غلام محمد خان وردک نخستین وزیر تجارت میباشد که در سال ۱۲۹۸ (۱۹۱۹) از طرف اعلیحضرت امان‌الله خان تعیین گردیده و این سمت را الی سال ۱۳۰۱ به عهده داشت و پس از آن به حیث وزیر داخله توظیف شد. به اساس معلومات اعضای فامیل شان، وی در زمان پادشاهی امیر عبدالرحمن خان به حیث پنچایات باشی که ارگان مختلطی از اتاق تجارت و محکمه

تجارتی بود تعیین گردیده بود. در زمان امیرحبیب‌الله نیز به حیث پنچایات باشی ایفای وظیفه مینمود. غلام محمد وردک در ماه اپریل سال ۱۹۲۰ (۱۲۹۹) عضویت هیأت افغانی را داشت که بریاست محمود طرزی جهت انجام مذاکرات استقلال سیاسی افغانستان از دولت انگلستان عازم میسوری از صیفیه های واقع در دامنه کوه های همالیا گردیده بود.

غلام محمد خان وردک در زمان پادشاهی محمد نادر شاه به حیث رئیس اولین شورای ملی ریش سفیدان انتخاب گردید. (یادداشت فامیل موصوف) به روایت لودویک آدمک (Ludwig Adamac) غلام محمد وردک که به نام میرزا و ملا نیز معروف بود، فرزند غلام رضا و برادر میرزا غلام حیدر پست ماستر افغان در پشاور میباشد و سال تولد ویرا سال ۱۲۳۹ قید کرده است. غلام محمد خان وردک در کابینه غازی امان‌الله خان به حیث وزیر تجارت ایفای وظیفه مینمود.

به همین ترتیب در مناطق جنوبی کشور نیز وظایف ولی فقیه و معاون وزیر امور خارجه را انجام داده است. گفتنی است که وزیر فقید غلام محمد خان وردک برنامه های آموزشی را برای تعداد زیادی از هموطنان، در زمینه علوم دینی و اسلامی - اقتصاد و تجارت ترتیب داده بود. در این راه با سختی های فراوان مواجه شد، اما تعداد زیادی شاگرد تربیت کرد. مرحوم عبدالمجید خان زابلی پدر اقتصاد افغانستان نیز از شاگردان مستعد وزیر غلام محمد خان بود. زمانی که ملا عبدالله معروف به ملای لنگ یا الله‌ملا از سوی سازمان های اطلاعاتی خارجی در کشور تحریک شد، اعلیحضرت غازی امان‌الله خان برای سرکوب و نابودی این شورش ها با کمک تعدادی از سران باتور، شروع به کارزار نموده شورش ها را به ترتیب زیر سرکوب کرد:

۱. شورش های پکتیا به رهبری وزیر جنگ آقای علی احمد خان و با کمک غازی میر زمان خان سرکوب شد و ملای لنگ همراه با ۲۶ شورشی دیگر دستگیر شد.
 ۲. وزیر غلام محمد خان وردگ شورش های ولایت غزنی را با کمک نیروهای دولتی سرکوب و ویران کرد.
 ۳. به رهبری عبدالعزیز خان معاون وزارت جنگ حمله به منطقه شیخ آباد وردک صورت گرفت و شورش سرکوب شد. همچنین غلام نبی خان چرخي با کمک نیروهای دولتی، لوگر را آباد و شورش ها را سرکوب کرد.
- پسر ارشد وزیر غلام محمد خان وردگ، معین شیردل خان وردگ نیز در زمانی معاونیت وزیر تجارت و مدتی سرپرست وزارت در کابینه افغانستان، دستاوردهای بیشماری داشت.
- پسر دوم او، وکیل علی حیدرخان وردگ، به عنوان نماینده واقعی سیدآباد و حوضه جگنو(جغتو) در شورای ملی افغانستان، رسالت ملی خود را انجام داده است.
- غلام محمد وردک در سال ۱۹۳۰ م جهان فانی را وداع کرد.